

جناب آقای دکتر نجفی توانا داماد
رئیس محترم کانون وکلای دادگستری مرکز

با سلام و تحیات؛

احتراماً، نظر به اینکه «لایحه اصلاح قانون مجازات اسلامی (کتاب پنجم - تعزیرات)» در این معاونت تهیه و در دست بررسی قرار دارد، به منظور استفاده از توان علمی و پژوهشی آن مرجع و نیز وکلای محترم دادگستری، پیش‌نویس بخش‌های مربوط به جرایم علیه امنیت داخلی و خارجی و جرایم علیه عدالت قضایی در ۷۵ ماده و ۴۶ تبصره که آماده نظرخواهی از جامعه حقوقی کشور می‌باشد، به پیوست ارسال می‌گردد. دستور فرمایید بنحو مقتضی اطلاع‌رسانی نموده و در دسترس وکلای محترم و صاحب‌نظران قرار گرفته و نظرات پیشنهادی خود را حداکثر ظرف دو ماه از طریق پست الکترونیکی به آدرس tadvin.lavayeh@gmail.com به این معاونت منعکس فرمایید. ضمناً سایر بخش‌های مربوط به این لایحه نیز در حال تهیه و تدوین می‌باشد و متعاقباً جهت نظرخواهی ارسال خواهد شد.

خدایان
معاون حقوقی

لایحه مجازات اسلامی

کتاب پنجم: تعزیرات

بخش اول: جرایم علیه امنیت داخلی و خارجی

مبحث اول: تجزیه طلبی و اقدامات خرابکارانه

ماده ۱- هرکس با هر مرامی، دسته، جمعیت یا شعبه جمعیتی بیش از دو نفر در داخل یا خارج از کشور تحت هر اسم یا عنوانی تشکیل دهد یا اداره نماید، چنانچه قصد مرتکب بر هم زدن امنیت کشور باشد به حبس تعزیری درجه چهار محکوم می‌شود.

تبصره- چنانچه گروه یا جمعیت فوق از ابتدا برای بر هم زدن امنیت کشور تشکیل نشده ولی بعداً هدف آن به این منظور منحرف شده باشد، مشمول حکم این ماده خواهد شد.

ماده ۲- هر کس در یکی از دسته‌ها یا جمعیت‌ها یا شعب جمعیت‌های مذکور در ماده (۱) عضویت یابد به حبس تعزیری درجه پنج محکوم می‌شود، مگر اینکه ثابت شود از اهداف آن بی اطلاع بوده است.

ماده ۳- هرکس به قصد بر هم زدن امنیت داخلی یا خارجی کشور مرتکب یکی از رفتارهای زیر شود، به شرح ذیل محکوم می‌شود:

الف) اقدام مؤثر برای تجزیه کشور یا تبانی با دولت‌ها یا گروه‌ها یا سازمان‌های بیگانه به منظور جدا کردن یا تسلیم قسمتی از سرزمین کشور به بیگانه یا هر اقدام مؤثر دیگر بر ضد تمامیت ارضی کشور، به مجازات حبس ابد.

ب) اقدام مؤثر برای تسلیم نیروهای مسلح یا تحویل تجهیزات دفاعی به دولت‌ها یا گروه‌ها یا سازمان‌های بیگانه، به حبس تعزیری درجه چهار.

تبصره- چنانچه اقدامات مرتکب موضوع این ماده با یکی از عناوین مجرمانه بغی یا محاربه یا افساد فی الارض منطبق باشد، به مجازات مربوط محکوم خواهد شد.

ماده ۴- هرکس به قصد بر هم زدن امنیت کشور یا تشویش اذهان عمومی تهدید به بمب گذاری یا قرار دادن مواد شیمیایی یا میکروبی یا سمی کشنده در اماکن عمومی از قبیل پایانه‌های مسافربری هوایی، زمینی و دریایی، ایستگاه‌های قطار شهری، ادارات دولتی یا وسایل نقلیه عمومی بنماید یا با همان قصد و به دروغ ادعا کند که در اماکن یا وسایل مزبور بمب گذاری شده یا مواد شیمیایی یا میکروبی یا سمی کشنده قرار داده شده، به حبس تعزیری درجه شش محکوم می‌شود.

ماده ۵- هر کس اعضای نیروهای مسلح یا اشخاصی را که به نحوی در خدمت نیروهای مسلح هستند، به عصیان، فرار، تسلیم یا عدم اجرای وظایف نظامی، به هر طریق تحریک کند، چنانچه تحریک مؤثر واقع شود، به حبس تعزیری درجه چهار و در غیر این صورت به حبس تعزیری درجه شش محکوم می‌شود.

تبصره - چنانچه اقدامات مزبور موجب شکست نیروهای خودی در برابر دشمن گردد، و با یکی از عناوین مجرمانه بنی یا محاربه یا افساد فی الارض منطبق باشد، به مجازات مربوط محکوم خواهد شد.

ماده ۶- هر کس به قصد بر هم زدن امنیت کشور، مردم را به هر نحو به جنگ یا کشتار یا نزاع دسته جمعی با یکدیگر اغوا یا تحریک کند، به حبس تعزیری درجه شش محکوم می‌شود.

تبصره - چنانچه اقدامات مندرج در این ماده منجر به جنگ یا کشتار یا نزاع دسته جمعی افراد با یکدیگر شود، مجازات مرتکب تا دو درجه تشدید می‌شود.

ماده ۷- هر کس به طور علنی در انتظار عموم یا در مراسم رسمی به سرود ملی یا پرچم جمهوری اسلامی ایران اهانت کند، به حبس با جزای نقدی درجه هفت محکوم می‌شود.

ماده ۸- هر کس به قصد تضعیف جایگاه بنیان گذار جمهوری اسلامی ایران یا مقام رهبری با علم و عمد بیانات یا سخنان کذب به ایشان نسبت دهد، به مجازات حبس با جزای نقدی درجه شش محکوم می‌شود.

ماده ۹- هر کس به قصد تضعیف امنیت داخلی یا خارجی کشور علیه نظام جمهوری اسلامی ایران یا به نفع گروه‌ها و سازمان‌های دشمن نظام به هر نحو فعالیت تبلیغی مستمر و مؤثر نماید به مجازات حبس یا جزای نقدی درجه هفت محکوم خواهد شد.

مبحث دوم: جاسوسی، افشای غیر مجاز و همکاری با عوامل داخلی و خارجی

ماده ۱۰- هر کس مرتکب یکی از رفتارهای زیر شود، جاسوس بوده و حسب مورد به مجازات‌های زیر محکوم می‌شود:

الف) اسناد، اطلاعات و اشیای طبقه بندی شده را در اختیار خارجی یا عوامل آن، قرار دهد، در مورد اسناد، اطلاعات و اشیای محرمانه به حبس تعزیری درجه چهار و در مورد اسناد، اطلاعات و اشیای سری به حبس تعزیری درجه سه؛

ب) اسناد، اطلاعات و اشیای طبقه بندی شده را با قصد ارائه به خارجی یا عوامل آن تحصیل کند، در موارد محرمانه به حبس تعزیری درجه شش و در موارد سری به حبس تعزیری درجه پنج و چنانچه این رفتارها با استفاده از عنوان یا سمت غیر واقعی صورت گرفته باشد، حسب مورد یک درجه تشدید مجازات؛

پ) ورود یا نفوذ به محل نگهداری اسناد، اطلاعات و اشیای طبقه بندی شده به قصد تحصیل و ارائه به خارجی یا عوامل آن؛ به حبس تعزیری درجه شش،

تبصره ۱- چنانچه مرتکب از کارکنان نهادهای حکومتی باشد به حداکثر مجازات مقرر و علاوه بر آن حسب مورد به انفصال دائم از خدمات دولتی و یا عمومی محکوم می‌شود.

تبصره ۲- هرگاه مرتکب جرایم فوق، از اتباع ایران باشد به حداکثر مجازات مقرر و علاوه بر آن، حسب مورد، به سه تا هفت سال محرومیت از برخی حقوق اجتماعی و چنانچه از اتباع بیگانه باشد، به اخراج از کشور و ممنوعیت دائم از ورود به ایران محکوم می‌شود.

ماده ۱۱- هرکس با علم و عمد و بدون اجازه از مراجع صالح، نقشه‌ها، اسناد، اطلاعات، اشیا یا مصوبات نظامی، سیاسی، امنیتی، اقتصادی و صنعتی کشور را که به هر دلیل طبقه بندی نشده‌اند به قصد اضرار به امنیت یا منافع اساسی کشور در اختیار خارجی یا عوامل آن قرار دهد؛ چنانچه مؤثر واقع شود به حبس تعزیری درجه پنج و در غیر این صورت به حبس یا جزای نقدی درجه شش محکوم می‌شود.

ماده ۱۲- هرکس به قصد صدمه به امنیت یا منافع کشور برای همکاری با خارجی یا عوامل آن، اشیایی که امکان تحصیل یا انتقال اطلاعات را دارد، در محلی برای کسب اطلاعات جاسازی کند یا در اختیار دیگران قرار دهد، به حبس تعزیری درجه پنج محکوم می‌شود.

ماده ۱۳- هرکس فرد یا افرادی را شناسایی و به منظور ارتکاب جرایم جاسوسی یا هرگونه اقدام علیه امنیت کشور موضوع جرایم مذکور در این بخش به خارجی یا عوامل آن معرفی کند یا خود در جذب یا آموزش آن‌ها برای ارتکاب این جرایم به هر نحو، دخیل باشد، به حبس تعزیری درجه پنج محکوم می‌شود.

ماده ۱۴- هرکس اقدامات موضوع مواد ۳ و ۱۰ الی ۱۳ این قانون را به نفع دشمن مرتکب شود مجازات وی حسب مورد یک درجه تشدید می‌شود.

تبصره ۱- منظور از دشمن؛ اشراک، گروه‌ها و دولت‌هایی است که با نظام جمهوری اسلامی ایران در حال جنگ بوده یا قصد براندازی آن را دارند و یا اقدامات آنان امنیت ملی را به مخاطره اندازد.

تبصره ۲- هرگاه برای دادگاه، تشخیص دشمن محرز نباشد موضوع از طریق قوه قضائیه از شورای عالی امنیت ملی استعلام و نظر شورای مذکور ملاک خواهد بود.

ماده ۱۵- هرکس اسناد، اطلاعات و اشیای طبقه بندی شده را بدون قصد ارائه به خارجی یا عوامل آن به نحو غیر مجاز تحصیل کند، به حبس تعزیری درجه شش محکوم می‌شود.

ماده ۱۶- هرکس مأمور حفظ اسناد، اطلاعات و اشیای طبقه بندی بوده یا اسناد و اطلاعات مذکور حسب وظیفه در اختیار او قرار گرفته است یا به موارد یاد شده دسترسی دارد، با علم و عمد و برخلاف مقررات، آن را افشاء یا منتشر کند یا در دسترس افراد غیر مجاز قرار دهد یا به هر نحو، دیگران را از مفاد آن آگاه کند، در مورد اسناد، اطلاعات و اشیای محرمانه به حبس تعزیری درجه شش و محرومیت موقت از برخی خدمات دولتی و عمومی به مدت یک تا سه سال و محرومیت دائم از تصدی سمت مربوط یا بالاتر و در مورد اسناد،

اطلاعات و اشیای سری به حبس تعزیری درجه پنجم و محرومیت دائم از خدمات دولتی و عمومی محکوم می‌شود.

ماده ۱۷- هر کس مأمور حفاظت از اسناد، اطلاعات و اشیای طبقه بندی شده باشد یا به سبب انجام وظیفه امکان دسترسی به آن را داشته باشد، چنانچه در اثر تقصیر، موجب افشای آن شده یا توسط افراد غیر مجاز تخلیه اطلاعاتی شود به حبس تعزیری یا جزای نقدی درجه هفت و محرومیت از برخی خدمات دولتی و عمومی به مدت شش ماه تا دو سال محکوم می‌شود.

ماده ۱۸- هر کس به اعتبار وظایف سازمانی یا شغلی خود از هویت یا مأموریت کارکنان یا اطلاعات مربوط به اماکن متعلق به وزارت اطلاعات و کارکنان اطلاعات و حفاظت اطلاعات نیروهای مسلح، آگاه شود و نسبت به افشای آن نزد اشخاص فاقد صلاحیت اقدام کند، چنانچه از مصادیق جاسوسی نباشد، به حبس یا جزای نقدی درجه شش محکوم می‌شود.

ماده ۱۹- هر کس به قصد کسب اطلاع از اسرار سیاسی یا نظامی یا امنیتی اقداماتی از قبیل نقشه برداری، گرفتن عکس یا فیلم بدون مجوز از اماکن و یا تأسیسات ممنوعه انجام دهد، چنانچه از مصادیق جاسوسی نباشد، مرتکب به حبس یا جزای نقدی درجه شش محکوم می‌شود.

تبصره- تعیین مصادیق اماکن و تأسیسات ممنوعه به عهده شورای عالی امنیت ملی کشور می‌باشد که به نحو مقتضی برای اطلاع عموم اعلام خواهد شد.

ماده ۲۰- اسناد، اطلاعات و اشیای طبقه بندی شده حکومتی عبارتند از: هر نوع نوشته یا اطلاعات یا اشیای ثبت یا ضبط شده مربوط به وظایف و فعالیت‌های نهادهای حکومتی از قبیل مراسلات، دفاتر، پرونده‌ها، عکس‌ها، نقشه‌ها، کلیشه‌ها، نمودارها، فیلم‌ها، میکروفیلم‌ها، نوارهای ضبط صوت، لوح‌های فشرده و داده‌های الکترونیکی که در مراجع مذکور تهیه و یا به آن مراجع رسیده باشد و به شرح ذیل دسته بندی می‌شوند:

الف) سری- به مواردی اطلاق می‌شود که افشا یا دسترسی غیر مجاز به آن‌ها به اساس حکومت، امنیت یا منافع ملی، ضرر جبران ناپذیری وارد نماید یا آن‌ها را دچار مخاطره کند.

ب) محرمانه- به مواردی اطلاق می‌شود که افشا یا دسترسی غیر مجاز به آن‌ها، نظام امور نهادهای حکومتی را مختل و یا اجرای وظایف اساسی آن‌ها را ناممکن کند.

تبصره ۱- مذاکرات شفاهی که سری یا محرمانه بودن آن از پیش اعلام شده، مشمول این ماده می‌باشد.

تبصره ۲- تشخیص سری یا محرمانه بودن اسناد، اطلاعات و اشیای با نهاد مربوط است که موظف است این موارد را براساس تعاریف این قانون و ضوابط آیین نامه مربوط تعیین کند. دادگاه نمی‌تواند اسناد، اطلاعات و اشیایی را که نهاد مربوط قبلاً طبقه بندی نکرده است، سری یا محرمانه تشخیص دهد.

تبصره ۳- طرز طبقه بندی و نگاهداری اسناد، اطلاعات و اشیای سری و محرمانه و نحوه دسته بندی و

مشخص کردن نوع آن و حل اختلافات ناشی از طبقه بندی مزبور، به موجب آیین نامه‌ای است که در ادامه

ماه از تاریخ لازم الاجرا شدن این قانون توسط وزارت اطلاعات با همکاری وزارت دادگستری و ستاد کل نیروهای مسلح تهیه شده و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ماده ۲۱- هرکس در زمان جنگ مرتکب یکی از جرایم موضوع مبحث اول و دوم این بخش گردد حسب مورد مجازات وی یک درجه تشدید می‌شود.

ماده ۲۲- چنانچه قسمتی از جرم یا نتیجه آن علیه امنیت کشور خارجی در ایران واقع شود به شرط عمل متقابل، مرتکب طبق قوانین جزایی جمهوری اسلامی ایران محاکمه و مجازات می‌شود.

تبصره- چنانچه مجازات تعزیری مقرر برای جرم ارتكابی در قوانین جزایی کشور خارجی از حداقل مندرج در قوانین جزایی ایران کمتر باشد مجازات کمتر مورد حکم قرار می‌گیرد.

ماده ۲۳- هر یک از کارکنان نهادهای حکومتی که از وقوع جرایم موضوع مواد ۱ تا ۵ و ۱۰ تا ۱۶ این مبحث در نهاد متبوع خود مطلع شود و مراتب را به مرجع صالح مربوط اعلام نکند به حبس تعزیری درجه شش و انفصال موقت از شش ماه تا دو سال محکوم می‌شود.

مبحث سوم- اخلال در صنایع، وسایل و تأسیسات مورد استفاده عمومی

ماده ۲۴- هرکس واحدهای صنعتی، تولیدی، کارخانجات، شبکه‌های انتقال، خطوط لوله، تجهیزات یا تأسیسات عمومی که به هزینه یا سرمایه دولت یا با سرمایه مشترک دولت و بخش غیردولتی یا توسط بخش خصوصی برای استفاده عموم ایجاد شده است از قبیل زیر ساخت‌ها و ناوگان حمل و نقل عمومی (زمینی، دریایی، هوایی و ریلی)، شبکه‌های مادر مخابراتی، صدا و سیما، صنایع نظامی، دفاعی و استراتژیک، انرژی و تأمین نیرو اعم از نفت، گاز و برق و نیز تجهیزات و تأسیسات بندری و دریایی (موج شکن‌ها و اسکله‌ها)، سدها، آب، فاضلاب و تصفیه‌خانه‌ها و پتروشیمی را به طور کلی یا جزئی به هر نحو تخریب یا منهدم نماید یا آتش بزند و یا به قصد آتش زدن و تخریب، مواد منفجره و یا هر نوع مواد آتش‌زا در آنها بگذارد به حبس و جزای نقدی درجه دو محکوم می‌شود.

تبصره ۱- هرگونه تخریب، انهدام یا آتش زدن با استفاده از مواد منفجره، پرتو زاء، شیمیایی و یا آتش‌زا در موارد مذکور در این ماده موجب تشدید مجازات مرتکب تا یک درجه می‌شود.

تبصره ۲- هرکس سایر اموال منقول یا غیر منقول متعلق به نهادهای حکومتی را آتش بزند، منهدم یا تخریب نماید به حبس و جزای نقدی درجه پنج محکوم می‌شود.

تبصره ۳- در صورتی که رفتارهای مذکور به قصد اخلال در نظم و امنیت جامعه یا مقابله با نظام جمهوری اسلامی ایران باشد مجازات مفسد فی الارض را خواهد داشت.

تبصره ۴- تجاوز به حریم قانونی خطوط لوله و تأسیسات موضوع این ماده بدون اخذ مجوز از مراجع ذی صلاح و بدون رعایت ضوابط مربوط ممنوع است و مرتکب به حبس از نود و یک روز تا یک سال محکوم خواهد شد.

ماده ۲۵- هرکس مواد منفجره، پرتو زا، شیمیایی و یا آتش زا را وارد محل‌های ممنوع بنماید به حبس تعزیری درجه پنج محکوم می‌شود.

تبصره ۱- هرکس سایر مواد یا اشیاء خطرناک را وارد محل‌های ممنوع نماید به حبس تعزیری درجه شش محکوم می‌شود.

تبصره ۲- تعیین محل‌های ممنوع و مواد یا اشیاء خطرناک به موجب آیین نامه‌ای است که توسط وزارت کشور یا همکاری وزارتخانه‌های نفت، صنعت، معدن و تجارت، نیرو، راه و شهر سازی، اطلاعات، دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و سازمان انرژی اتمی تهیه و به تصویب شورای عالی امنیت ملی می‌رسد.

ماده ۲۶- هرکس در وسایل، تجهیزات یا تأسیسات عمومی موضوع ماده ۲۴ و نیز زیر ساخت‌های اطلاعاتی یا ارتباطی یا تولید و توزیع کالا یا خدمات ضروری اعم از این که مالکیت آن دولتی یا غیر دولتی باشد اخلاص ایجاد کند به نحوی که موجب تعطیلی تمام یا قسمتی از آنها شود و استفاده‌ی عموم را دشوار یا ناممکن سازد به حبس تعزیری درجه شش محکوم می‌شود.

ماده ۲۷- هر کس بر اثر تقصیر موجب آتش‌سوزی، انفدام، تخریب یا تعطیلی تمام یا قسمتی از وسایل و تأسیسات مذکور در ماده ۲۴ شود، به حبس یا جزای نقدی درجه پنج محکوم می‌شود.

ماده ۲۸- هر کس انجام وظیفه مأموری که مسئول حفظ جان اشخاص یا ایمنی وسایل، تجهیزات یا تأسیسات مذکور در مواد قبل است را دشوار یا ناممکن سازد یا عمداً یا ارایه اطلاعات نادرست، ایمنی آنها را به خطر اندازد یا وسایل یا علائمی را که به این منظور نصب شده است از کار بیندازد یا هر نوع تغییر یا دستکاری در آن ایجاد کند یا به منظور ایجاد وحشت یا اخلاص در کار علایم مخصوص یا وسایل اعلام خطر را بدون وجود خطر به کار بیندازد، چنانچه اقدامات مزبور به وقوع قتل یا صدمات جسمانی یا روانی منجر شود به حبس تعزیری درجه پنج و در غیر این صورت به حبس یا جزای نقدی تعزیری درجه شش محکوم می‌شود.

ماده ۲۹- هر کس با توسل به خشونت، اجبار، تهدید، ارعاب، فریب یا به هر نحو دیگر، هواپیما، کشتی یا قطار در حال حرکت یا آماده حرکت را در اختیار بگیرد یا از کنترل مسئول مربوط خارج کند یا هدایت آن را بر عهده بگیرد یا موجب تغییر مسیر یا مقصد آن شود و یا در مکانی غیر از مقصد اصلی، آن را متوقف نماید به حبس تعزیری درجه سه محکوم می‌شود.

تبصره ۱- چنانچه اقدامات مذکور با استفاده از سلاح یا مواد منفجره یا مواد خطرناک دیگری ارتکاب یابد یا مرتکب بیش از یک نفر باشد، به حداکثر مجازات مقرر فوق محکوم می‌شود.

تبصره ۲- چنانچه رفتار ارتكابی مذکور در این ماده به دستور دیگری انجام شود امر نیز به مجازات مباشر محكوم می‌شود.

تبصره ۳- چنانچه اقدامات مذکور در صدر ماده صرفاً موجب رعب و وحشت سرنشینان وسایل مذکور گردد یا سلامت آنان را به خطر اندازد مرتكب به حبس تعزیری درجه شش محكوم می‌شود.

ماده ۳۰- هرکس با ارتكاب اعمال مندرج در ماده ۲۹ این قانون در فرودگاه، اسکله، موج‌شکن، بنادر، ایستگاه راه‌آهن یا پایانه حمل و نقل ریلی و قطار درون شهری یا ایستگاه ناوبری هوایی، دریایی یا ریلی و یا تأسیسات و تجهیزات آنها اختلال یا مانعی ایجاد نماید و یا با اقدامات مذکور انجام وظیفه مأموران و مسئولان مربوطه را دشوار یا غیرممکن سازد یا کار دستگاه‌های ناوبری را از مجرای صحیح خود خارج نماید به حبس تعزیری درجه پنج محكوم می‌شود.

ماده ۳۱- هر کس به قصد اختلال در حرکت هواپیما، کشتی یا قطار، از طریق قرار دادن شیء یا حیوان خطرناک در آن، موجب آزار یا ایراد صدمه به اشخاص، انهدام یا آسیب اموال داخل آن گردد به حبس و جزای نقدی تعزیری درجه پنج محكوم می‌شود.

ماده ۳۲- هر کس در محدوده فرودگاه‌ها و سایر مناطق ممنوعه مبادرت به کبوترپرانی نماید به حبس یا جزای نقدی درجه شش محكوم می‌شود.

تبصره- محدوده فرودگاه‌ها و فهرست مناطق ممنوعه توسط سازمان هواپیمایی کشوری و وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح ظرف مدت سه ماه از تاریخ لازم الاجرا شدن این قانون تهیه و به اطلاع عموم می‌رسد.

ماده ۳۳- در صورتی که جرایم موضوع این مبحث با معاونت یا مشارکت یا مباشرت کارکنان سازمان‌های مربوط که وظیفه حفاظتی یا مراقبتی را بر عهده دارند ارتكاب یابد علاوه بر مجازات مقرر به انفصال موقت از خدمت از شش ماه تا دو سال محكوم می‌شود.

مبحث چهارم: سوء قصد و توهین به مقامات و شخصیت‌های داخلی و خارجی

ماده ۳۴- هر کس به جسم یا جان رهبر یا هر یک از رؤسای قوای سه گانه یا مراجع تقلید سوء قصد کند، به حبس تعزیری درجه چهار محكوم می‌شود.

ماده ۳۵- هر کس به حضرت امام خمینی (ره) بنیانگذار جمهوری اسلامی ایران یا مقام رهبری اهانت نماید، به حبس تعزیری درجه شش محكوم خواهد شد.

تبصره- اهانت به مراجع تقلید نیز مشمول مجازات مقرر در این ماده می‌باشد.

ماده ۳۶- هر کس به جسم یا جان رئیس کشور خارجی یا نماینده رسمی آن کشور در قلمرو حاکمیت جمهوری اسلامی ایران سوء قصد کند، به حبس تعزیری درجه پنج محكوم می‌شود مشروط به این که در

آن کشور نیز نسبت به مقامات ایران اقدام متقابل شود و چنانچه در آن کشور مجازات خفیفتر اعمال شود به همان مجازات محکوم می‌شود.

ماده ۳۷- هر کس علناً به رئیس کشور خارجی یا نماینده رسمی آن کشور که در قلمرو حاکمیت جمهوری اسلامی ایران وارد شده است، توهین کند یا به سفارتخانه‌ها و اماکن سیاسی دایر در ایران تعرض نماید، به حبس یا جزای نقدی درجه هفت محکوم می‌شود، مشروط بر این که در آن کشور نیز نسبت به ایران، اقدام متقابل شود و چنانچه در آن کشور مجازات خفیفتر اعمال شود به همان مجازات محکوم می‌شود.

ماده ۳۸- اعمال مجازات مندرج در مواد ۳۶ و ۳۷ منوط به تقاضای دولت مربوط، یا نماینده رسمی آن کشور، مجنی علیه یا ولی دم او می‌باشد.

تبصره: چنانچه سوء قصد منتهی به قتل یا جرح شود در صورت استرداد تقاضا، در خصوص جنبه عمومی جرم مطابق مقررات مربوط عمل خواهد شد و در سایر موارد تعقیب جزایی موقوف می‌شود.

بخش دوم - جرایم علیه عدالت قضایی

مبحث اول: اخلاف در روند اجرای عدالت قضایی

ماده ۳۹- هرگاه داور، مترجم، کارشناس رسمی یا خبره، پزشک قانونی یا پزشک معتمد که توسط مرجع قضایی یا طرفین دعوی معین شده است، در امر ارجاعی اعم از حقوقی یا کیفری با عمد و علم به خلاف واقع بودن، موضوعی را ذکر یا اظهار عقیده کند یا تمام واقعیت مورد درخواست را ذکر نکند و یا در موردی که برای بررسی و آزمایش در اختیار او قرار داده شده تغییری ایجاد نماید به حبس تعزیری درجه شش یا جزای نقدی درجه پنج و یک تا سه سال محرومیت از اشتغال به امور مربوط محکوم می‌شود.

تبصره ۱ - چنانچه تغییر ایجاد شده موضوع این ماده از مصادیق جعل باشد، مرتکب به مجازات جاعل محکوم می‌شود.

تبصره ۲ - کلیه کارکنان دولت که وفق قوانین خاص و بر حسب وظیفه مکلف به ارایه نظر کارشناسی می‌باشند، چنانچه مرتکب جرم مذکور در این ماده گردند، علاوه بر مجازات حبس یا جزای نقدی به شش ماه تا یک سال انفصال از خدمت نیز محکوم می‌شوند.

ماده ۴۰- هر یک از کارکنان ادارات و مؤسسات حکومتی و دولتی از قبیل وزیر، استاندار، فرماندار، بخشدار یا معاونان آنان یا مأموران نظامی یا انتظامی در مواردی که در صلاحیت مرجع قضایی است، دخالت کند و با وجود اعتراض یکی از طرفین یا مقام صالح قضایی رفع مداخله نکند به شش ماه تا دو سال انفصال از خدمات دولتی و عمومی و جزای نقدی درجه شش محکوم می‌شود.

ماده ۴۱- هر یک از مقام‌های رسمی که شکایت یا دعوی مطابق شرایط قانونی نزد آن‌ها ارایه شود و با وجود این که قبول یا رسیدگی به آن‌ها از وظایف آنان بوده به هر عذر و بهانه اگرچه به عذر سکوت، اجمال، ابهام، نقص یا تعارض قانون از قبول یا رسیدگی به آن‌ها امتناع کند، یا رسیدگی یا صدور رأی را با سوء نیت و برخلاف قانون به تأخیر اندازد، علاوه بر جزای نقدی درجه شش، بار اول حسب مورد از شش ماه تا دو سال انفصال یا محرومیت موقت از اشتغال به خدمات دولتی و عمومی و در صورت تکرار به انفصال دائم یا محرومیت از اشتغال به خدمات دولتی و عمومی محکوم می‌شود.

ماده ۴۲- هرگاه شخصی برخلاف قانون حبس یا توقیف شده باشد و در این خصوص به ضابطان دادگستری یا مأموران انتظامی شکایت کرده و آنان شکایت او را استماع نکرده و تظلم خواهی او را به مقام صالح اعلام ننموده و اقدامات قانونی لازم را انجام ندهند، به انفصال دائم از همان سمت و علاوه بر آن محرومیت از مشاغل دولتی به مدت سه تا پنج سال یا جزای نقدی درجه شش محکوم می‌شوند.

ماده ۴۳- هر یک از مسؤولان یا مأموران زندان یا بازداشتگاه‌ها از ارایه دادن یا تسلیم کردن زندانی یا رساندن تظلم وی یا ارایه دفاتر خود به مقام صلاحیت دار قانونی خودداری کند، به یک تا سه سال انفصال از خدمات عمومی و دولتی و جزای نقدی درجه هفت محکوم می‌شود مگر این که ثابت کند که به موجب امر کتبی رسمی امر قانونی، مأمور به آن بوده است که در این صورت مسؤولیت متوجه آمر خواهد بود.

ماده ۴۴- هر یک از مسؤولان یا مأموران زندان یا بازداشتگاه‌ها بدون دستور کتبی مقامات صلاحیت دار قانونی، شخصی را به عنوان زندانی بپذیرند، به شش ماه تا دو سال انفصال موقت از خدمات دولتی و عمومی و جزای نقدی درجه پنج محکوم می‌شود.

ماده ۴۵- هر یک از مستخدمان یا مأموران دولتی اعم از قضایی یا غیرقضایی، برای آن که متهمی را مجبور به اقرار کند، او را شکنجه و یا اذیت و آزار جسمی یا روحی و روانی کند، علاوه بر قصاص یا پرداخت دیه، حسب مورد به حداکثر مجازات مقرر در مواد ۲۵۳، ۲۵۴ و ۲۵۸ این قانون محکوم می‌شود و در صورت عدم انطباق با موارد مندرج در این مواد به حبس یا جزای نقدی تعزیری درجه شش محکوم می‌شود.

۱. مواد ذیل جزء مواد آتی لایحه است.

ماده ۲۵۳- هرکس مرتکب قتل عمد شود و به هر علت قصاص نشود، به سه تا ده سال حبس محکوم می‌شود.

ماده ۲۵۴- جرم مذکور در ماده ۲۵۳ این قانون اگر به یکی از صورتهای زیر ارتکاب یافته باشد، موجب مجازات مرتکب از پنج تا پانزده سال حبس می‌باشد:

۱- نسبت به شخص کمتر از پانزده سال

۲- نسبت به اشخاصی که به علت بیماری‌های روانی، ناتوانی ذهنی یا جسمی یا وضعیت خاص مانند بارداری قادر به دفاع از خود نباشند و مرتکب از آن آگاه باشد؛

۳- نسبت به همسر، پدر و مادر؛

۴- نسبت به هر یک از کارکنان نهادهای حکومتی در حال انجام وظیفه یا به سبب آن یا نسبت به پدر، مادر، همسر یا فرزند آنان به همین ترتیب؛

۵- نسبت به شاهد، بزه‌دیده، شاکه، مدعی خصوصی، وکیل، کارشناس، داور، مترجم یا نسبت به پدر، مادر، همسر یا فرزند آنها به منظور اخراج یا اضرار رساندن به آن‌ها یا اخلال در امر دادخواهی یا فرایند دادرسی یا اجرای حکم.

ماده ۴۶- هر یک از مأموران یا مستخدمان دولتی اعم از قضایی یا غیرقضایی، شرایطی سخت‌تر از آنچه در حکم دادگاه یا قوانین و مقررات پیش بینی شده، بر محکوم علیه تحمیل کند یا وی را بیشتر از مجازاتی که مورد حکم است، کیفر نماید یا مجازاتی کند که مورد حکم نبوده است، حسب مورد به شش ماه تا دو سال انفصال موقت و جزای نقدی درجه شش محکوم می‌شود.

ماده ۴۷- هر کس مرتکب افشای هویت اشخاص دخیل در فرایند دادرسی که طبق قانون یا دستور مقام قضایی باید محرمانه بماند، شود، به جزای نقدی درجه شش محکوم می‌شود.

تبصره- در جرایم منافی عفت، هرکس مرتکب افشای اطلاعات مربوط به زنان بزه‌دیده و بزه‌کار شود، به حداکثر به علاوه نصف مجازات مذکور در این ماده محکوم می‌شود.

ماده ۴۸- مدیران مسؤول مطبوعات، مسؤولان نشریات و پایگاه‌های الکترونیکی و سایر رسانه‌های گروهی در صورت انتشار موارد زیر به حبس تعزیری درجه هفت یا جزای نقدی درجه شش و متناسب با جرم ارتكابی به حداکثر تا دو مورد از محرومیت‌های حقوق اجتماعی مذکور در کتاب اول این قانون از شش ماه تا دو سال محکوم خواهند شد.

الف) انتشار جریان تحقیقات مقدماتی مگر در مواردی که طبق قانون یا با اذن مقام قضایی رسیدگی کننده به پرونده انتشار یابد.

ب) انتشار جریان محاکمه در مواردی که مقام قضایی آن را غیرعلنی اعلام می‌کند.

ج) انتشار حکم جز در مواردی که طبق قانون مجاز به انتشار آن می‌باشند.

د) انتشار اسنادی که طبق قانون یا به دستور مقام قضایی رسیدگی کننده به پرونده در چارچوب قانون افشای آن ممنوع شده است.

تبصره- انتشار موارد مذکور در این ماده در شبکه‌های اجتماعی موجب محکومیت مرتکب به شرح فوق خواهد بود.

۶- با شرکت دیگری؛

۷- یا همراه با آزار جسمی یا روانی شدید یا با پاشیدن اسید یا هرگونه مواد شیمیایی دیگر.

ماده ۲۵۸- هرکس مرتکب جنایت عمدی کمتر از قتل شود و به هر علت قصاص نشود حسب مورد به مجازات‌های زیر محکوم می‌شود:

۱- در صورت فقدان دائمی یکی از حواس یا منافع اعضاء، زیبایی، قطع یا از کارافتادگی دائمی عضو، زوال دائمی عقل، بیماری دائمی جسمی یا روانی به سه تا هفت سال حبس؛

۲- نقصان دائمی یکی از حواس یا منافع اعضاء، زیبایی، شکستگی استخوان یا دیگر اعضاء یا ابتلا به بیماری صعب‌العلاج جسمانی یا روانی به دو تا پنج سال حبس؛

۳- در سایر آثار، که موجب دبه یا ارش باشد، به جزای نقدی از پانزده میلیون تا شصت میلیون ریال.

ماده ۴۹- هر کس خود را نزد ضابط دادگستری، مقام قضایی یا مراجع شبه قضایی با اسم یا عنوان مجعول معرفی کند یا اطلاعات خلاف واقع درباره هویت یا محل اقامت خود ارائه دهد به جزای نقدی درجه هفت محکوم می‌شود.

ماده ۵۰- هرکس با علم و آگاهی در اشیاء و اموالی که توسط مقام صالح توقیف شده‌است، بدون اجازه دخالت یا تصرفی کند که منافی با توقیف باشد، اگر چه مداخله کننده یا متصرف مالک آن باشد به نود و یک روز تا یک سال حبس یا جزای نقدی از پانزده میلیون تا شصت میلیون ریال محکوم می‌شود.

ماده ۵۱- هر کس در دعاوی مدنی یا کیفری به قصد اختلال در دادرسی، با علم و اطلاع نشانی طرف دعاوی خود را خلاف واقع و یا وی را مجهول‌ال‌مکان معرفی نماید و یا از اعلام نشانی جدید او امتناع ورزد، به جزای نقدی درجه هفت محکوم می‌شود.

مبحث دوم: عدم گزارش و اعلام کذب وقوع جرم

ماده ۵۲- هرکس مطلع یا شاهد شروع به ارتکاب یا وقوع یکی از جرایم ذیل باشد و امکان پیشگیری یا محدود کردن آثار آن وجود داشته باشد در صورت عدم گزارش به مراجع قضایی یا ضابطان دادگستری، به حبس یا جزای نقدی درجه هفت محکوم می‌شود:

الف - قتل عمد

ب - هواپیما ربایی

پ - آدم ربایی و گروگان‌گیری

ت - بمب گذاری و ترور

ث - اسید پاشی

ج - سرقت مسلحانه و یا مقرون به آزار و تهدید

چ - تجاوز به عنف

تبصره ۱- چنانچه مرتکب، همسر یا یکی از بستگان متهم تا درجه دوم از طبقه دوم باشد، به حداقل مجازات این ماده محکوم می‌شود.

تبصره ۲- هرگاه مرتکب حسب وظیفه شغلی و یا حرفه‌ای مکلف به گزارش باشد به حداکثر مجازات مقرر در این ماده محکوم می‌شود.

تبصره ۳ - چنانچه بزه دیده موضوع این ماده افراد آسیب پذیر از قبیل اشخاص زیر ۱۵ سال، مسن، زنان باردار، ناتوان جسمی یا روانی باشد، مرتکب به حداکثر به علاوه نصف مجازات مذکور در این ماده محکوم می‌شود.

ماده ۵۳- هر کس فرد یا افرادی را در معرض خطر جانی، مشاهده کند و بتواند با اقدام فوری خود یا استمداد از دیگران یا اعلام فوری به مراجع یا مقامات صالح از وقوع خطر یا تشدید نتیجه آن جلوگیری نماید، بدون آنکه با این اقدام خطری متوجه خود او یا دیگران شود و با وجود استمداد یا دلالت اوضاع و احوال بر ضرورت کمک، از اقدام به این امر خودداری کند، به جزای نقدی درجه هفت محکوم خواهد شد. چنانچه مرتکب از کسانی باشد که به اقتضاء حرفه خود می‌توانسته کمک مؤثری کند و همچنین مسؤولان مراکز درمانی اعم از دولتی و خصوصی که از پذیرش شخص یا اشخاص آسیب دیده و اقدام به درمان او یا کمک‌های اولیه امتناع نماید، به حداکثر مجازات مذکور محکوم می‌شوند.

تبصره - در غیر موارد مشمول ماده ۲۹۵ قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲، کسانی که حسب قانون یا وظیفه مکلف هستند به شخص یا اشخاص آسیب دیده یا در معرض خطر جانی کمک نمایند، از اقدام لازم و کمک به آن‌ها خودداری نکنند، به حبس تعزیری درجه هشت محکوم خواهند شد.

ماده ۵۴- چنانچه شخص معاون در ارتکاب یکی از جرایم مندرج در ماده ۵۲ این قانون باشد، حسب مورد فقط به مجازات معاونت محکوم می‌شود.

ماده ۵۵- هرکس وقوع جرمی را با علم به عدم وقوع آن، به مرجع صالح اعلام کند و در نتیجه، مرجع مذکور مبادرت به انجام تحقیقات مقدماتی کند، چنانچه مشمول مجازات شدیدتری نباشد، به جزای نقدی درجه هفت محکوم خواهد شد.

تبصره - اعلام کذب وقوع حوادثی مانند آتش سوزی، تصادفات، زلزله که منجر به اقداماتی از ناحیه سازمان‌های امدادی مربوط گردد مشمول حکم این ماده خواهد بود.

مبحث سوم: اخلال در کشف جرم و شناسایی مرتکب

ماده ۵۶- هر کس به قصد جلوگیری از کشف یا اثبات جرایم ذیل یا شناسایی مرتکب آنها، مبادرت به از بین بردن یا از دسترس خارج کردن یا هر گونه تغییری در ادله یا قراین و امارات اثبات جرم اعم از سند، شیء یا اطلاعات نماید، به حبس یا جزای نقدی درجه شش محکوم می‌شود:

الف - جرایم موجب سلب حیات و حبس ابد

ب - جرایم موجب قطع عضو

پ - جرایم تعزیری درجه پنج و بالاتر

تبصره ۱- چنانچه مجازات جرم اصلی سلب حیات باشد مرتکب به حبس تعزیری درجه چهار و در مورد حبس ابد به حبس تعزیری درجه پنج محکوم خواهد شد.

تبصره ۲ - هرگاه یکی از رفتارهای مذکور در این ماده توسط شخصی ارتکاب یابد که بر حسب قانون مکلف به حفظ و نگهداری ادله یا قراین اثبات جرم بوده یا این که ادله و قراین به نحوی از انحاء از سلب

مراجع قانونی در اختیار او قرار گرفته است، مرتکب به حداکثر به علاوه نصف مجازات مذکور در این ماده محکوم می‌شود.

ماده ۵۷- هر کس با علم به ارتکاب جرایم مذکور در ماده ۵۶، برای جلوگیری از شناسایی یا دستگیری مرتکب (در موردی که به طور قانونی تحت تعقیب قرار گرفته است) به منظور رهایی وی از تعقیب، دادرسی یا اجرای مجازات مساعدت کند از قبیل این که برای وی محل اخفاء تهیه یا به وی کمک مالی نماید یا برای او ادله جعلی ابراز کند، در موردی که مجازات جرم اصلی مشمول بند الف ماده ۵۶ باشد به حبس تعزیری درجه شش محکوم می‌شود و در صورتی که مجازات جرم اصلی مشمول بند «ب» و «پ» ماده ۵۶ باشد به حبس یا جزای نقدی درجه هفت محکوم می‌شود.

تبصره- هرگاه مرتکب از بستگان درجه یک تا طبقه دوم مباشر اصلی باشد، به جزای نقدی درجه هشت محکوم می‌شود.

ماده ۵۸- هر کس با علم به قتل، جسد مقتولی را مخفی یا به هر نحو دسترسی به آن را غیرممکن کند و یا بدون مجوز دفن نماید به حبس یا جزای نقدی درجه هفت محکوم می‌شود.

تبصره- هرگاه پزشک با علم قتل، بدون کسب مجوز از مقام قضایی صالح، جواز دفن مقتول را صادر کند، علاوه بر مجازات مقرر در این ماده، با توجه به نوع قتل حسب مورد به سه ماه تا یک سال محرومیت از اشتغال به حرفه پزشکی محکوم می‌شود.

مبحث چهارم: تهدید دست اندرکاران عدالت قضایی، بزه دیده و شاهد

ماده ۵۹- هر کس دست‌اندرکاران اجرای عدالت قضایی از قبیل: مقامات قضایی و شبه قضایی، ضابطان دادگستری، اعضای هیأت منصفه، کارمندان دادگستری، داور، مترجم، کارشناس یا وکیل را به قصد اخلال در انجام وظایفشان در روند دادرسی یا اجرای حکم به هر نحو به قتل، ضرر نفسی، حیثیتی یا مالی نسبت به خود یا اقارب مرتبط با آنان تهدید کند، به حبس تعزیری درجه شش محکوم می‌شود.

ماده ۶۰- هر کس بزه‌دیده، شاهد یا مطلع را به منظور عدم شکایت یا اعلام گذشت یا عدم ادای شهادت، اطلاع یا عدول از آنها به هر نحو به قتل، ضرر نفسی، حیثیتی یا مالی نسبت به خود یا اقارب مرتبط با آنان تهدید کند، به حبس تعزیری درجه شش محکوم می‌شود.

تبصره- هر کس متهم را به منظور جلوگیری از اقرار، عدم معرفی شرکاء و معاونین جرم و یا هر گونه همکاری با مقامات قضایی یا ضابطان دادگستری به نحو فوق تهدید نماید، مشمول حکم این ماده است.

مبحث پنجم: قسم و شهادت کذب

ماده ۶۱- هر کس در دعوی حقوقی یا جزایی قسم متوجه او شده باشد، سوگند کذب یاد کند در صورتی که در رأی مؤثر واقع شود، به حبس یا جزای نقدی تعزیری درجه شش و در صورت عدم تأثیر به جزای نقدی درجه هفت محکوم می‌شود.

تبصره - در صورتی که سوگند خورندگان کذب در قسامه، غیر از اصحاب دعوی باشند، حسب مورد به یک درجه مجازات پایین‌تر محکوم می‌شوند.

ماده ۶۲- هر کس نزد مقام قضایی شهادت دروغ دهد، در صورتی که در رأی مؤثر واقع شود، به ترتیب زیر مجازات می‌شود:

الف) در جرایم موجب مجازات سلب حیات، قطع یا قصاص عضو، حبس ابد و جرایم تعزیری درجه سه و بالاتر، حبس تعزیری درجه شش

ب) در سایر جرایم به حبس یا جزای نقدی درجه هفت

تبصره - این مجازات علاوه بر مجازاتی است که در حدود و قصاص در مورد شهادت دروغ مقرر شده است.

پ) در امور حقوقی، به جزای نقدی درجه شش.

تبصره - در صورتی که شهادت کذب در رأی مؤثر واقع نشود مرتکب حسب مورد به جزای نقدی یک درجه پایین‌تر محکوم می‌شود.

ماده ۶۳- هرگاه شاهد در ازای شهادت دروغ هرگونه مال، سند پرداخت وجه یا تسلیم مال یا امتیاز اعم از مالی یا غیر مالی به طور مستقیم یا غیرمستقیم دریافت کند، علاوه بر مجازات‌های مقرر در بندهای مذکور به جزای نقدی معادل وجه یا ارزش ربالی مال، سند یا امتیاز اخذ شده محکوم می‌شود. پرداخت کننده نیز علاوه بر ضبط اموال و لغو امتیاز مذکور به عنوان تعزیر حسب مورد به مجازات‌های مقرر در این ماده محکوم می‌شود.

ماده ۶۴- در صورتی که مرتکبان جرایم موضوع مواد ۶۲ و ۶۳ پیش از اجرای رأی از سوگند یا شهادت خود عدول کنند یا حقیقت را بیان کنند از مجازات تعیین شده معاف می‌گردند.

ماده ۶۵- احکام مذکور در این مبحث شامل مطلع هم می‌شود.

مبحث ششم: فرار متهم یا محکوم علیه

ماده ۶۶- هر کس که توسط ضابط دادگستری یا به دستور مقام صالح قضایی دستگیر، بازداشت یا حبس شده است، فرار کند به حبس یا جزای نقدی تعزیری درجه هفت و در صورتی که این جرم از طریق تخریب یا استفاده از سلاح یا مواد منفجره ارتکاب یابد به حبس تعزیری درجه شش محکوم می‌شود.

تبصره - زندانیانی که مطابق مقررات به مرخصی رفته و خود را در موعد مقرر بدون عذر موجه معرفی نکنند فراری محسوب و به مجازات صدر ماده فوق محکوم می‌شوند.

ماده ۶۷- هرگاه شخص فراری، ظرف هفت روز پس از فرار خود را به مقام صالح یا زندان معرفی کند، حسب مورد از یک یا دو درجه تخفیف در مجازات فرار برخوردار خواهد شد.

تبصره- حکم این ماده در مورد زندانیانی که پس از اتمام دوره مرخصی در موعد مقرر خود را به زندان معرفی نکرده‌اند، جاری نمی‌شود.

ماده ۶۸- هر یک از ضابطان دادگستری که طبق قانون مأمور دستگیری کسی بوده، عمداً رفتاری کند که به فرار وی منجر شود به حبس یا جزای نقدی درجه شش محکوم می‌شود. چنانچه فرار وی ناشی از تقصیر در انجام وظیفه باشد، به جزای نقدی درجه هفت محکوم می‌شود.

ماده ۶۹- هر کس به شخصی که دستگیر، بازداشت یا حبس شده برای مساعدت در فرار سلاح یا مواد منفجره بدهد، به حبس یا جزای نقدی تعزیری درجه شش محکوم می‌شود.

تبصره - در مورد سلاح و مهمات موضوع مواد ۶۶ و ۶۷ برابر قانون مربوط عمل خواهد شد.

ماده ۷۰- هر کس مأمور حفظ یا مراقبت یا ملازمت متهم یا محکوم‌علیه باشد و با رفتار خود به هر نحو در فرار وی مساعدت کند، چنانچه شخص فراری، متهم به ارتکاب جرمی باشد که مجازات قانونی آن سالب حیات یا حبس ابد است یا به یکی از این مجازات‌ها محکوم شده باشد، به حبس تعزیری درجه پنج و اگر مجازات قانونی آن حبس تعزیری درجه سه و بالاتر باشد یا به این مجازات محکوم شده باشد، به حبس تعزیری درجه شش و در سایر موارد به حبس یا جزای نقدی تعزیری درجه هفت محکوم می‌شود.

ماده ۷۱- هر کس مأمور حفظ یا مراقبت یا ملازمت متهم یا محکوم‌علیه باشد و در انجام وظیفه مرتکب تقصیر شود و منجر به فرار وی شود به حبس یا جزای نقدی درجه شش محکوم می‌شود.

ماده ۷۲- اگر عامل فرار غیر از مأمورین مذکور در مواد بالا باشد، چنانچه مجازات قانونی متهم سالب حیات یا حبس ابد باشد یا به این مجازات‌ها محکوم شده باشد، به حبس تعزیری درجه پنج محکوم می‌شود و اگر مجازات قانونی آن حبس از ده سال به بالا باشد یا به این مجازات محکوم شده باشد، به حبس درجه شش محکوم می‌شود و چنانچه اتهام یا محکومیت شخص فراری غیر از موارد فوق باشد به حبس یا جزای نقدی درجه هشت محکوم می‌شود.

ماده ۷۳- مجازات‌های مذکور در مواد ۷۰، ۷۱ و ۷۲ علاوه بر مجازات‌های مقرر در باب حدود و قصاص و دیات می‌باشد.

ماده ۷۴- هر کس شخصی را که به طور قانونی دستگیر شده و فرار کرده، یا کسی را که به ارتکاب جرمی متهم بوده یا محکوم گردیده و به طور قانونی امر به دستگیری او شده است، مخفی کند یا وسایل فرار او را فراهم کند، چنانچه مجازات قانونی وی، سالب حیات یا حبس ابد باشد یا به یکی از این مجازات‌ها محکوم

شده باشد، مرتکب به حبس تعزیری درجه شش محکوم می‌شود و چنان چه مجازات قانونی آن حبس از ده سال به بالا باشد یا به این مجازات محکوم شده باشد، به حبس تعزیری درجه هفت و در صورتی که اتهام یا محکومیت وی غیر از موارد فوق باشد، به جزای نقدی درجه هشت محکوم می‌شود.

تبصره - هرگاه مرتکب موضوع این ماده پدر، مادر، همسر یا فرزند متهم یا محکوم‌علیه متواری باشد، به جزای نقدی درجه هشت محکوم می‌شود.

ماده ۷۵ - هرگاه شخص فراری دهنده یا مخفی کننده، متهم یا محکوم متواری را تحویل داده یا موجبات دستگیری او را فراهم نماید، حسب مورد تا یک سوم مجازات مقرر در این مبحث محکوم می‌شود.

سایت خبری
فارس
استاد